

1907
H. 264. 2.

Tilastollinen katsaus kansakoulu-toimiin Suomen maassa lukuvuotena 1872—1873.

Koulu-ylihallituksen tekemä.

~~~~~

I. Seminarit kansakoulun-opettajia ja opettajattaria varten.

Lukuvuotena 1872—1873 on ainoastaan kaksi sen-
laista laitosta ollut olemassa, nimittäin seminari Jyvä-
skylässä, joka on jaettu kahteen toisistaan eroitettuun
osastoon, toinen mies-puolisille, toinen nais-puolisille-
oppilaille, tarkoituksena muodostaa opettajia ja opetta-
jattaria suomen-kielisiä kansakouluja varten, ja seminari
Tammisaarella nais-puolisia oppilaita varten, ai'otut
ruotsinkielisten kansa-koulujen opettajattariksi.

Seminari Jyväskylässä on lukuvuotena ollut ali-
tuudessa vaikutuksessa Elokuun 20 p:stä 1872 Kesäkuun
13 p:ään 1873, paitse joulu- ja pääsiäis-lupa-aikoina, joh-
dettuna laitoksen johtajalta, jonka apuna on ollut nais-
puolista osastoa varten johtajatar. Opetus seminarissa
on ollut jaettuna yllä-mainittuin henkilöiden ja 8 lehto-
rin sekä 3 opettajattaren kesken; seminariin yhdistetyssä
normali-koulussa poikia varten koulun johtajan ja 14
kansakoulu-kokelaan kesken, normali-koulussa tyttöjä
varten koulun johtajattaren ja avullisena olevan kansa-
koulu-opettajattaren ynnä 15 opettajatar-kokelaan kes-

ken. Lapsi-tarhasta on sen johtajatar, jonka apuna ovat olleet opettajatar-kokelaat vuorotellen, pitänyt huolta sekä opetuksesta siellä. Lapsi-seimi on ollut seminarin johtajattaren vaarin-pidon alla ja lasten hoidosta ovat samalla tavoin opettajatar-kokelaat vuorotellen pitäneet huolta.

Lukuvuotena opetusta nauttivien oppilaiden lukumäärä seminarissa on ollut seuraava:

Mies-puolisen-osaston	I luokalla	. . .	28.	
”	II	” . . .	28.	
”	III	” . . .	20.	
”	IV	” . . .	14.	90.
Nais-puolisen-osaston	I luokalla	. . .	32.	
”	II	” . . .	19.	
”	III	” . . .	23.	
”	IV	” . . .	15.	89.

Mies-puolisista oppilaista oli suurin osa eli viisikymmentä talollisten poikia, järeillä olevista oli: 3 papin tai opettajan, 7 lukkarin tai kirkon-palvelijan, 1 rokonpanian, 9 käsityölään, 5 ruukin-hoitajan tai lampuotin ja 12 lois- tai työmiehen poikia sekä 3, joiden isää ei tunnettu.

Nais-oppilaista oli enemmistö eli kolmekymmentäkaksi papin tai opettajan tytärtä, ja järeillä olevista oli 1 professorin, 16 siviili-virkamiehen, 1 sotilaan, 11 talollisen tai maanviljelijän, 12 kauppamiehen, käsityölään y. m., 7 lukkarin tai kirkonpalvelian, 2 vahtimestarin, 2 merimiehen ja 3 työkansan tyttäriä.

Kumpaisellakin osastolla oli neljäkymmentäviisi oppilasta sisä-oppilaina, loput ulko-oppilaina.

Seminarista päästettiin 14 opettaja- ja 15 opettajatar-kokelasta.

Seminariin yhdistetyissä kansakouluissa on oppilasten lukumäärä ollut seuraava:

Poika-normalikoulussa:

Valmistavaisella osastolla	6.	
Ensimmäisen luokan ala-osastolla	18.	
” ” yli- ”	9.	
Toisen ” kump. yhdistet. ossat.	7.	
Kolmannen ” ala-osastolla	<u>7.</u>	47.

Tyttö-normalikoulussa:

Valmistavaisella osastolla	8.	
Ensimmäisen luokan ala-osastolla	18.	
” ” yli- ”	15.	
Toisen ” ala- ”	10.	
” ” yli- ”	5.	
Kolmannen ” ala- ”	12.	
” ” yli- ”	<u>4.</u>	72.

Lapsi-tarhassa:

Poikia	21.	
Tyttöjä	<u>29.</u>	50.

Seminarin lapsi-seimessä on hoidettu 11 tyttöä, jotka kaikki, paitse yksi ala-ikäinen, ovat saaneet opetusta lapsi-tarhassa tahi tyttö-normalikoulussa ja ovat lukuun otetut yllä mainitussa luettelossa. Oppilasten lukumäärä yleiseen seminarissa ja siihen kuuluvissa kasvatus-laitoksissa oli siis 349.

Seminarin kirjasto on lukuvuotena 1872—73 lisäantynyt seuraavilla nidoksilla.

Oman maan kirjallisuutta.

Suomen kielisiä kirjoituksia:

Ostettuja kirjoja	28 nidosta.

Lahjoitettuja „	16	nidosta.
Ostettuja sanomalehtiä	19	„

Ruotsin-kielisiä kirjoituksia:

Ostettuja kirjoja	23	„
Lahjoitettuja „	24	„
Ostettuja sanomalehtiä	14	„

Ulko-maan kirjallisuutta.

Skandinavillista kirjallisuutta.

Ostettuja kirjoja	28	„
Lahjoitettuja „	2	„
Sanomalehtiä	3	„

Saksalaista kirjallisuutta:

Ostettuja kirjoja	9	„
Lahjoitettuja „	1	„
Ostettuja sanomalehtiä	4.	171 nid.

Maan-tieteen opetusta varten ovat seuraavat välikappaleet tulleet lisäksi:

Suomen maan yleis-kartta, pohjoinen osa . .	2	kapp.
Suomen tilastollinen kartta	2	„
Jyväskylän pitäjän kartta	1	„

Anatomian opetusta varten:

6 kappal. kuvaus-taidollista teosta.

Taulu, osoittava yleisesti käytetyn rehun ja ruoka-aineiden kemiallista yhdistystä.

Historian opetusta varten:

”Wandkarte der alten Welt” von Kornatski.

Luonnontieteen opetusta varten:

19 kappal. M. v. Wright'in maalaamia lintuja.

”Plastisch nachgebildete Pilze.”

Soitanto-opetusta varten:

Piano-skola af Beijer 3 kappal.

"Sångduetter vid piano af Schultz" 1 kappale.

" " " " Wennerberg 1 kap.

"Msuikalisches Wochenblatt" Frutgel'iltä 3:tes Jährg.

Valituita Suom. Seuran Lauluja. Læthén.

Seminarin raha-kokous on vuoden kuluessa lisääntynyt 1 kulta-, 19 hopea- ja 36 vaski-rahalla sekä yhdellä sekanaisestä metallista; oston kautta 1 platina- ja 5 vaski-rahalla.

Muinais-kalujen kokoelmaan on lahjoitettu: kuusi kappaletta, niiden seassa yksi loihto-sauva vuodelta 1576.

Kansakoulu-opettajatar-seminari Tammisaarella, joka avattiin 12 p. Lokakuuta 1871, on lukuvuotena 1872—73 ollut alituoisessa vaikutuksessa, johtajan ja johtajattaren johdon alla, *kahdella* luokalla. Opetus on ollut jaettuna yllämainittuin henkilöiden sekä 2 lehtorin ja 2 opettajattaren välillä.

Oppilasten luku-määrä lukuvuoden alussa oli 27 I ja 23 II luokalla eli yhteensä 50, joista 20 olivat sisä-oppilaita, loput ulko-oppilaita. Viimeisessä sisään-pääsy-tutkinnossa hyväksytyistä ja oppilaitokseen otetuista oppilaista oli 2 professorin, 1 tuomioprovastin, 5 papin, 2 koulun-opettajan, 3 siviili-virkamiehen, 2 apoteekarin, 1 kauppamiehen, 4 maanviljelijän tyttäriä ja 1 torpparin tytär.

Seminarin kirjasto on lisääntynyt seuraavilla:

Oston kautta 59 teoksella.

Lahjoituksen " 32 "

Kansakoulun-opettaja seminari Uudessa-Kaarlepyyssä vihittiin Syyskuun 1 p:nä 1873. Opettaja-kuntaan kuului johtaja ja 4 lehtoria.

Seminariin sisälle-pyrkivien lukumäärä oli 31, joista 29 oli läsnä tutkinnossa, joka pidettiin Elokuun 30 p. Koetus-ajaksi otettiin näistä oppilaista 27, joista 4 oli Uusmaalaisia, toiset Pohjolaisia, vaan ei yksikään Ahvenen maalta. Talonpoikais-säätyä oli kaikki paitse 3, joista 1 oli läänin-lääkärin ja 2 lukkarin poikaa. Kymmenen oppilasta pääsi sisä-oppilaiksi. Muitten täytyi majoittua kaupunkiin.

II. Yleinen silmäys vakituisiin kansakouluhin lukuvuotena 1872—73.

A) Kaupunkien kansakoulut.

Uudenmaan lääni.

Läänin 4 kaupungista on luku-vuotena seuraavilla 3 ollut yhteensä *yhdeksäntoista*, nimittäin 7 ylempää ja 12 alemmaa kansa-koulua vaikuttamassa: Porvoossa 2 ylempää, Helsingissä 4 ylempää ja 11 alemmaa, sekä Loviisassa 1 ylempi ja 1 alempi. — Näitä kansakouluja on ainoastaan alempi koulu Loviisassa ja 1 alempi koulu Helsingissä perustettu tänä luku-vuotena.

Syksyllä 1873 alkoi myöskin Tammisaaressa, joka jo ennen on saanut apua suostunta-veroista, yksi alempi kansa-koulu vaikutuksensa, ja viipymättä avataan siellä ylempikin koulu.

Turun ja Porin lääni.

Läänin 6 kaupungista on seuraavilla 4 ollut *yhdeksäntoista* kansa-koulua, 10 ylempää ja 9 alemmaa, vai-

kuttamassa: *Porissa* 1 ylempi ja 1 alempi, *Uudessa kaupungissa* 2 ylempää ja 2 alempaa, *Raumalla* 3 ylempää ja 1 alempi, *Turussa* 4 ylempää ja 5 alempaa. Useimmat näistä, nimittäin kansa-koulut *Uudessa kaupungissa* ja *Raumalla* sekä kaikki ylemmät ja 1 alempi koulu *Turussa*, ovat nyt olleet ensimmäistä luku-vuotta vaikuttamassa.

Luku-vuotena 1873 on *Maarianhaminan kaupungille* myönnetty valtio-apua ylempää kansakoulua varten.

Porin kansa-koulujen uudesta järjestäminen, jota varten kaupungille 17⁷/₁₀ 1872 oli myönnetty yleisistä varoista lisätty apu, tapahtui syksyllä 1873, 2 ylempään ja 3 alemman koulun perustamisella.

Naantaali ei ole tietten vielä ryhtynyt mihinkään toimiin kansakouluin järjestämistä varten.

Hämeenlinnan lääni.

Läänin 2 kaupungilla on ollut kakkiaan *kuusi* kansa-koulua, 4 ylempää, ja 2 alempaa, vaikuttamassa, nimittäin sekä *Hämeenlinnassa* että *Tampereella* kumpaisessakin 2 ylempää ja 1 alempi. Kansakoulut *Tampereella* alkoivat vaikutuksensa tämän luku-vuoden alussa.

Wiipurin lääni.

Läänin 5 kaupungista on seuraavilla 3 ollut yhteensä *kymmenen* kansa-koulua, 3 ylempää ja 7 alempaa, vaikuttamassa: *Haminassa* 2 alempaa, *Wiipurissa* 2 ylempää ja 4 alempaa, *Lappeenrannalla* 1 ylempi ja 1 alempi. — Kansakoulut *Wiipurissa* avattiin tämän luku-vuoden alussa.

1873 vuoden kuluessa annettiin *Lappeenrannan* kaupungille valtio-apua ylempää poika-kansa-koulua var-

ten, joka samoin kun 2 ylempää kansa-koulua *Haminassa* avattiin samana syksynä.

Käkisalmi ja Sortavala eivät ole tiettävästi vielä ryhtyneet mihinkään toimiin saadakseen ajan-mukaisia kansakouluja.

Mikkelin lääni.

Läänin kolmesta kaupungista on ainoastaan yhdelä, nimittäin *Mikkelillä*, vuoden kuluessa ollut kansakouluja: yhteensä *kolme*, 2 ylempää ja 1 alempi, jotka kaikki olivat äsken perustetuita.

Heinolassa avattiin syksyllä 1873 kaksi ylempää kansa-koulua, joita varten kaupungille $\frac{1}{3}$ 1872 oli myönnetty valtio-apua.

Savonlinna ei ole vielä ryhtynyt toimiin saadakseen kansa-kouluja.

Kuopion lääni.

Läänin 2 kaupungista on *Kuopiossa* ollut kaikkiaan *neljä* kansakoulua, 2 ylempää ja 2 alempaa, toimessa. Nämät kaikki olivat uusia.

Sitä vastoin *Joensuussa* ei ole vielä pantu toimeen mitään, kansa-koulujen järjestämiseen nähden.

Waasan lääni.

Paitse *Jyväskylässä*, jossa seminarin normalikoulu vastaa kaupungin kansa-koulu-tarvetta, on ainoastaan 2:ssa läänin 7 kaupungista ollut *kahdeksan*, 4 ylempää ja 4 alempaa kansa-koulua kuluneena lukuvuotena, nimittäin *Ristiinassa* 2 ylempää ja 1 alempi sekä *Nikolainkaupungissa* 2 ylempää ja 3 alempaa. — Ristiinan mainitut kansa-koulut ovat perustetut tämän lukuvuoden kuluessa.

1873 vuoden kuluessa on myöskin *Kokkolan* kaupungille myönnetty valtio-apua, ja sekä siellä että *Pietarsaaressa*, jolle $\frac{1}{7}$ 1872 yleisistä varoista valtio-apua oli myönnetty, avattiin syksyllä 1873 kaksi ylempää kansa-koulua.

Kaskinen ja Uusi Kaarlepyy sitä vastoin eivät vielä ole ruvenneet mihinkään toimiin kansa-koulujen järjestämisen suhteen.

Oulun lääni.

Yhdessä läänin 4 kaupungista, nimittäin *Raahessa* oli luku-vuotena *kaksi* kansa-koulua, kumpanenkin alempi, toimessa, ja syksyllä 1873 avattiin siellä 1 ylempi kansa-koulu.

Samalla tavoin avattiin syksyllä 1873 kaksi ylempää kansa-koulua Kajaanissa; ja $\frac{2}{5}$ 1873 myönnettiin *Oulun kaupungille* valtio-apua kansa-koulujen järjestämistä varten.

Tornio ei ole vielä laisinkaan ryhtynyt toimiin saadaksensa kansa-kouluja.

Maamme 33 kaupungista, Jyväskylä niihin luetuna, on siis lukuvuoden lopussa, ainoastaan *kahdeksantoista* kansa-koulujen asettamalla alkaneet ja suuremmassa tai vähemmässä määrässä järjestelleet niille säädettyjä kansa-kouluja. Näistä kaikkiaan 74 koulusta, jotka näissä kaupungeissa olivat toimessa, oli lukuvuoden alussa 34 vielä perustamatta.

Siihen lisäksi on vielä *seitsemän* kaupunkia, niiden joukossa kolme 1873 vuoden kuluessa pyytänyt a-

pua yleisistä varoista, joka heille on myönnetty, sekä 1 vanhempi koulu-kunta samalla tavoin 1873 vuoden kuluessa saanut koroitettun apu-raham. — Viidessä kaupungissa on myöskin kansa-kouluja, kaikkiaan 8 ylempää ja 1 alempi, perustettu syksyllä 1873. Kun siihen koulujen lukumäärään pannaan 6 ylempää ja 3 alempaa kansa-koulua, jotka samaan aikaan tulivat lisäksi vanhemmissa koulukunnissa, olivat siis kaupunkien kansa-koulut luku-vuoden 1873—74 alussa lisääntyneet *kahdeksallatoista* (14 ylemmällä ja 4 alemmalla.)

Jällellä-olevat kaupungit, joitten lukumäärä on *kahdeksan*, eivät vielä ole ruvenneet noudattamaan kansa-koulu-sääntöjen 102 §:lää.

B) Kansakoulut maaseuduilla.

Uudenmaan lääni.

Läänin 38 seurakunnasta on seuraavissa 21 ollut kaikkiaan *kolmekymmentä-yhdeksän* kansa-koulua vaikuttamassa: *Orimattilan* ja *Pernajan* pitäjissä kumpaisessakin 4, *Helsingin* ja *Lohjan* pitäjissä kumpaissessakin 3, *Anjalan*, *Elimäen*, *Iitin*, *Kirkkonummen* pitäjissä, *Liljendal'in* kappelissa, *Mäntsälän*, *Pohjan* ja *Wihdin* pitäjissä kussakin 2, sekä *Artjärven* pitäjässä, *Porneesin* kappelissa, *Ingon*, *Karjan*, *Karjalohjan* pitäjissä, *Nummen* ja *Sammatin* kappelissa, *Sipoon* ja *Siuntion* pitäjissä, kussakin 1 kansa-koulu. — 6 näistä kansakouluista, nimittäin 2 *Pernajan* pitäjässä (*Gammelbyn* ja *Härkäpään* piireissä), ruotsalainen koulu *Lohjalla* ja 1 *Helsingin* pitäjän kouluista (*Königstedt'in* piirissä) sekä

kansa-koulut Karjan ja Karjalohjan pitäjissä ovat syntyneet tänä luku-vuotena. — Mäntsälän pitäjän kansakoulut, jotka yllä-pidetään yksityisellä testamentti-varastolla, eivät nauti valtio-apua sekä ovat Porvoon tuomio-kapitulin tarkastuksen alaisina.

1873 vuoden kuluessa on sitä paitsi 4 seurakunnalle, nimittäin *Askolan* ja *Ruotsin-Pyhtään* kappeleille sekä *Myrskylän* ja *Nurmijärven* pitäjille myönnetty valtio-apua. Ennen v. 1873 on tätä valtio-apua myöskin jaettu 4 muulle seurakunnalle, nimittäin *Espoon* pitäjälle *Pusulän* ja *Pyhäjärven* kappeleille, ja sitä paitsi on Artjärven pitäjälle vakuutettu valtio-apua tyttö-koulun yllä-pitämistä varten.

Näistä on ainoastaan 2 seurakuntaa syksyn kuluessa 1873 toimeen-panneet kansa-kouluja, nimittäin *Espoon* seurakunta 1 ja *Myrskylän* 2; kun tähän vielä lisäksi luetaan eräs viides kansa-koulu Orimattilassa, jota varten valtio-apua on myönnetty, oli koulujen-lukumäärä 1873 — 74 luku-vuoden alussa lisääntynyt neljällä.

Seuraavat 10 seurakuntaa eivät vielä ole pyytäneet rahan-määräystä yleisistä varoista kansa-kouluin toimeen-panemista varten: Degerby'n ja Snappertuna'n kappeli, Tammisaaren maa-serakunta, Tenholan ja Bromarf'in pitäjät, Östersundom'in kappeli, Tuusulan ja Porvoon pitäjät, Pukkilan kappeli ja Lapträsk'in pitäjä.

Turun ja Porin lääni.

Läänin 118 seurakunnasta on ainoastan seuraavissa 9:ssä ollut yhteensä kolmetoista kansa-koulua vaikuttamassa: *Perniö-Ylikylän* ja *Dragsfjerdin* kappelissa (*Dahlsbruk*), *Halikon* ja *Laitialan* pitäjissä kussakin 2, sekä *Hinnerjoen* kappelissa, *Kokemäen*, *Punkalaitumen*, *Suntin* ja *Mynämäen* pitäjissä, kussakin yksi kansa-

koulu. — Äsken perustettuja näiden kansa-koulujen joukossa oli seuraavat 7: Molemmat kansa-koulut Perniön-Ylikylässä ja Laitialassa, poika-koulu Halikossa sekä kansa-koulut Kokemäellä ja Mynämäellä.

Valtio-apua on vuonna 1873 myönnetty seuraaville 4 seurakunnalle: *Kemiön* ja *Kiskon* pitäjille, *Suoniemen* kappelille ja *Hämeen-Kyrön* pitäjälle (yhteisesti *Wiljakkalan* kappelin kanssa), sekä ennen v. 1873 seuraaville 8 seurakunnalle: *Perniön* pitäjälle (Teijon ruukille), *Huittisten*, *Karkun*, *Saltvikin*, *Tyrvään* ja *Uskelan* pitäjille sekä *Kosken* ja *Westanfjerd'in* kappelille.

Syksyllä 1873 on kaikkiaan 7 uutta kansa-koulua avattu, nimittäin yksi koulu kussakin seuraavassa pitäjässä: *Karkussa*, *Kemiössä*, *Kokemäellä* (tyttö-koulu), *Saltvikissä*, *Suoniemellä*, *Tyrväällä* ja *Uskelassa*.

Seuraavat 98 seurakuntaa ei vielä ole pyytäneet raha-määräystä yleisistä varoista kansa-koulujen toimeen panemista varten, nimittäin: *Wärdö'n*, *Kumling'in*, *Brändö'n*, *Föglö'n* pitäjät, *Sottunga'n*, *Kökarin* kappelit, *Lemland'in* pitäjä, *Lumparland'in* kappeli, *Hammarland'in*, *Jomalan*, *Finström'in* pitäjät, *Eckerö'n*, *Getan* kappelit, *Pyhämaan*, *Uudenkirkon*, *Taivassalon*, *Wehmaan* pitäjät, *Uudenkaupungin* maaseurakunta, *Iniön*, *Kivimaan*, *Welkuan*, *Lokalahden* kappelit, *Nauvon*, *Korpon*, *Houtskär'in*, *Rymättylän*, *Lemun* pitäjät, *Merimaskun*, *Karjalan*, *Wehmalahden*, *Mietoisten*, *Louhisaaren* kappelit, *Sauvon*, *Parkaisten*, *Paimion*, *Piikkiön*, *Kaarinnan* pitäjät, *Karunan*, *Kuusiston*, *Kaskerran* kappelit, *Hiittisten*, *Kiikalan*, *Perttelin* pitäjät, *Finnby'n*, *Suomusjärven*, *Muurlan*, *Angelniemen* kappelit, *Ulvilan*, *Norrmarkun*, *Nakkilan*, *Merikarvian*, *Siikaisten*, *Euran*, *Eura-joen*, *Lapuan* pitäjät, *Porin* ja *Rauman* maaseurakunnat, *Poomarkin*, *Kullan*, *Ahlaisten*, *Kiukaisten*, *Honkalahden*, *Luvian*, *Ylänteen* kappelit, *Ikalisten*, *Parkaisten*,

Kankaanpään, Mouhijärven pitäjät, Karvian, Honkajoen, Suodenniemen, Kiikasten, Kiikosten kappelit, Loimajoen, Alastaron, Köyliön, Säskylän, Pöytin pitäjät, Metsämaan, Orihpään, Wampulan, Kauvatsan, Harjavallan kappelit, Marttilan, Liedon, Nousiaisten, Maskun, Raision, Maarian pitäjät Naantaalin maaseurakunta, Euran, Karinaisten, Brunkalan, Wahtoon, Ruskon ja Paatisen kappelit.

Hämeenlinnan lääni.

Läänin 49 seurakunnasta on tämä luku-vuotena seuraavissa 24 ollut kansa-koulua yhteensä *kolmekymmentä-kolme*: *Akaan, Hattulan, Hausjärven, Janakkalan, Jämsän, Kangasalan, Lopen, Tammelan ja Urtialan* pitäjissä kussakin 2, sekä *Pirkkalan, Hauhon, Hollolan* pitäjissä, *Jokioisten* kappelissa, *Kalvolan, Nastolan, Orihve'en, Padasjoen, Ruoveden, Sääksmäen* pitäjissä, *Teiskon, Tottijärven, Tuulosten ja Tyrvännön* kappeleissa sekä *Wanajan* pitäjässä kussakin mainituissa 1 kansa-koulu. — Tämän lukuvuoden kuluessa avattiin ainoastaan nämät 3 kansa-koulua: Pirkkalassa, Kalvolassa ja Tottijärvellä.

Kansa-koulujen toimeen panemista varten on seuraaville kunnille 1873 vuoden kuluessa myönnetty valtio-apua, nimittäin: *Koskisten* ja *Kärkölän* kappeleille sekä *Lempäälän* pitäjälle; paitse sitä on myöskin *Nastolan* ja *Sääksmäen* pitäjät luku-vuotena saaneet lisä-apua, nimittäin edellinen pitäjä yleistä kansa-koulua varten, jälkimäinen tyttö-koulua varten. Jo tätä ennen on 2 kunnalle nimittäin *Lammen* pitäjälle ja *Luopioisten* kappelille vakuutettu valtio-apua.

Kussakin seuraavassa 5 seurakunnassa avattiin syksyllä 1873 ylempi kansakoulu: *Koskella, Lempäälässä*

Luopioissisa, Nastolassa (Sipurin koulu-piirissä), *Padasjoella* (tyttö-koulu jälleen avattu).

Seuraavat 20 seurakuntaa eivät vielä ole pyytäneet rahan-määräystä yleisistä varoista kansa-koulujen toimeen-panemista vasten: Kurun kappeli, Yläjärven kappeli, Wesilahden, Messukylän, Pälkäneen, Sahalahden pitäjät, Kylmäkosken, Humppilan, Perttulan, Somerniemien kappelit, Someron pitäjä, Rengon kappeli, Hämeenlinnan maaseurakunta, Korpilahden, Längelmäen, Kuhmoisten pitäjät, Kuorehveden, Eräjärven, Kuhmalahden kappelit sekä Asikkalan pitäjä.

Wiipurin lääni.

Läänin 55 seurakunnasta on vuoden kuluessa seuraavissa 15 ollut yhteensä *kolmekymmentä* kansakoulua, joiden joukossa 2 alemmaa, vaikuttamassa: *Wiipurin* pitäjässä 4 (Uuden-kartanon 3 koulua), *Sippolan* ja *Sortavalan* pitäjissä (Siitoisen koulu) kummassakin 3, *Koiviston*, *Hiitolan*, *Impilahden*, *Kurkijoen*, *Räisälän*, *Walkealan*, *Wirolahden*, *Wehkalahden* pitäjissä kussakin 2, sekä *Kakin* (Johanneksen) (Uraan-salmen), *Jääsken*, *Luumäen* ja *Ruskealan* pitäjissä, kussakin yksi kansa-koulu. — Jääsken, Luumäen, Ruskealan ja Räisälän koulut, kaikkiaan 5, pantiin tämän luku-vuoden kuluessa toimeen.

Kivennavan ja *Uuden-kirkon* pitäjille on myönnetty valtio-apua v. 1873 ynnä tätä ennen 3 muulle, nimittäin *Antrein*, *Kirvusten* ja *Kymin* pitäjille. *Antrein* pitäjässä on koulu opettajattaren puutteesta la'annut; kumpaisessakin jälkimäisessä ei ole kouluja vielä avattu.

Seuraavat 35 seurakuntaa eivät siis vielä ole ryhtyneet mihinkään toimiin saadaksensa kansa-kouluja, nimittäin: Kuolemanjärven pitäjä, Lavansaaren, Seis-

karin, Suursaaren ja Tytärsaaren saari-seurakunnat, Säkkijärven, Pyhtään, Lappeen, Lemin, Taipalsaaren, Savitaipaleen, Suomenniemen, Joutsenon, Ruokolahden, Rautjärven, Mohlan, Heinjoen, Walkijärven, Rautun, Sakkolan, Pyhäjärven, Käkisalmen pitäjät, Metsäpirtin, Kaukolan, Ilmeksen, Tiurulan kappelit, Parikkalan, Jaakkiman, Uukuniemen, Suistamon, Salmen, Suojärven pitäjät, Leppälahden, Kitelän ja Korpiselän kappelit.

Mikkelin lääni.

Puolimäärässä eli 12:ssa läänin 24 seurakunnasta on kansa-kouluja ollut toimesta *viisi-kolmatta*, nimitäin: *Joroisten* pitäjässä 3, sekä *Hartolan*, *Hiidensalmen*, *Juvan*, *Joutsenon*, *Kangasniemen*, *Ristiinan* pitäjissä, *Mikkelin* maa-seurakunnassa, *Mäntyharjun*, *Pieksämäen*, *Rantasalmen* ja *Sysmän* pitäjissä kussakin 2 koulua. — Pieksämäen ja Rantasalmen 4 kansa-koulua oli nyt ensi luku-vuotta toimesta.

Vuonna 1873 on Hirvensalmen pitäjä vielä sittenkin saanut lisä-apua uusia kansa-kouluja varten, vaan eivät nämät, eivätkä myöskään Leivonmäen kappelin koulut, joille jo tätä ennen on myönnetty valtio-apua, ja jossa jonkun aikaa poika-koulu on ollut toimesta, ole nykyään kunnassa.

Jälellä olevat 11 seurakuntaa ei ole vielä tietävästi, ryhtyneet minkäänlaisiin toimiin koulua varten, nimittäin: Heinolan ja Luhangon pitäjät, Haukivuoren, Jäppilän kappelit, Puumalan, Sulkavan, Säämingin, Kerimäen, Heinäveden pitäjät, Kangaslammen ja Savonrannan kappelit.

Kuopion lääni.

Läänin 32 seurakunnasta on kuluneena luku-vuo-

tena ainoastaan 6:ssa ollut kansa-kouluja, kaikkiaan viisitoista, joiden joukossa yksi alempi, nimittäin: *Leppävirran* pitäjässä 6, *Warkauden* ruukissa 3 ja *Sorsakosken* sahalla 1, *Tohmajärven* pitäjässä 4 (joista Wärtsilän ruukissa on 2), *Kiteen* pitäjässä 2 sekä *Karttulan* kappelissa, *Kontiolahden* ja *Liperin* pitäjissä, kussakin 1 koulu. — 2 mainituista kouluista, nimittäin koulu Karttulassa ja pitäjän tyttö-koulu Leppävirroilla, avattiin tämän lukuvuoden alussa.

Kolmelle seurakunnalle, nimittäin *Kuopion* maa-seurakunnalle, *Kuusjärven* kappelille ja *Nilsin* pitäjälle (*Juvankosken* ruukille) on 1873 vuoden kuluessa myönnetty valtio-apua, ja 1:lle, nimittäin *Pielisjärven* pitäjälle tätä ennen.

Kolmessa seurakunnassa on syksyllä 1873 avattu kaikkiaan 5 koulua, nimittäin: 2 *Kuopion* maa-seurakunnassa, 2 *Pielisjärven* pitäjässä ja 1 *Kuusjärven* seurakunnassa.

Ne 22 seurakuntaa, jotka tietääksemme asian varken eivät vielä ole tehneet mitään, ovat: Nurmeksen pitäjä, Rautavaaran kappeli, Juuvan, Ilomantsin, Enontaipaleen, Kiihtelysvaaran, Pälkijärven, Kaavin, Räkylän ja Kesälahden pitäjät, Polvijärven, Kiuruveden, Lapinlahden kappelit, Iisalmen, Maaningan, Tuusniemen, Pielaveden, Keitelen, Rautalammen, Hankasalmen, Suonenjoen pitäjät, Wesannon kappeli.

Waasan lääni.

Läänin 80 seurakunnasta on ainoastaan seuraavat 17 perustaneet kansa-kouluja, kaikkiaan kaksikymmentä, nimittäin: *Keuruun*, *Laukkaan* ja *Saarijärven* pitäjät kukin 2, *Alahärmän*, *Alavuden*, *Kokkolan*, *Ilmolan*, *Kruunupyyn*, *Laihelan*, *Lappajärven*, *Lapuan*, *Wähänkyrön*, *Lohtajan* pitäjät, *Multian* kappeli, *Mun-*

salan pitäjä, *Seinäjoen* kappeli, *Wiitasaaren* pitäjä kunkin 1 kansa-kouluu. — Näistä kouluista on ainoastaan 2 pantu toimeen tämän luku-vuoden alussa, nimittäin koulu Lappajärvellä ja tyttö-koulu Laukkaalla.

Neljälle seurakunnalle, nimittäin: *Kauhavalle*, *Kivijärvelle*, *Isolle-Kyrölle* ja *Wöyrille*, on vuonna 1873 myönnetty valtio-apua, paitse sitä on 2 vanhempaa koulu-kuntaa pyytännyt lisä-apua, jota heille on myönnetty, nimittäin *Alavuuden* ja *Keurun* pitäjät (*Mäntän* saha) jota paitsi seuraaville 5 seurakunnalle jo tätä ennen on myönnetty valtio-varoja: *Jurvan* pitäjälle, *Karstulan* kappelille, *Wimpelin*, *Ylikannuksen* ja *Ätsärin* pitäjille; paitsi sitä on myöskin jo tätä ennen Lohtajalle (*Wälivirren* piiriä varten), *Saarijärvelle* (*Pylkynmäen* piiriä varten) ja *Isolle-Kyrölle* vakuutettu lisä-apua, joita varoja vuoden kuluessa ei ole käytetty vaikuttamassa olevien koulujen tarpeeksi.

Syksyllä 1873 avattiin kaikkiaan 5 kansa-koulua seuraavissa 4 seurakunnassa: kansakoulu tyttöjä varten *Alavuudella*, kansakoulu *Mäntän* sahalla ja *Kivijärven* pitäjässä sekä kumpaisetkin kansakoulut *Ylikannuksen* pitäjässä.

Niitten seurakuntien lukumäärä, jotka eivät vielä ole pyytäneet rahan-määräystä kansa-koulujen toimeenpanemista varten, on 54, nimittäin: *Lapväärtin*, *Närpiön*, *Teuvan*, *Isojoen*, *Sidepyyn*, *Pyhännän*, *Korsnäsin*, *Kauhajoen*, *Kurikan*, *Jalasjärven*, *Peräseinäjoen* ja *Nurmon* kappelit, *Maalahden*, *Sulvan*, *Pirttikylän*, *Mustasaaren*, *Koivulahden* pitäjät, *Petolahden*, *Bergö'n*, *Replot'in*, *Ylistaron* kappelit, *Uuden Karlepyyn*, *Ylihärman* pitäjät, *Oravaisten*, *Maksmo'n*, *Jepön* kappelit, *Pietarsaaren*, *Luodon*, *Ahtävän*, *Teerijärven*, *Kaustisen*, *Wetelin*, *Kälviön* pitäjät *Alavetelin*, *Purmo'n*, *Perhon*, *Halsön*, *Ullavan*, *Himangon*, *Toholammen*, *Lestijärven* kappelit, *Evijär-*

ven, Korttesjärven, Alajärven pitäjät, Soinin, Lehtimäen, Kuortaneen, Töysän, Pihlajaveden, Wirtain kappelit, Jyväskylän, Petäjäveden pitäjät, Sumiaisten, Uuraisten, Pihtiputaan kappelit.

Oulun lääni.

Läänin 69 seurakunnasta on ainoastaan seuraavissa 6 ollut yhteensä *seitsemän* kansakoulua vaikuttamassa: *Rovaniemen* pitäjässä 2, *Haapaveden*, *Limingon*, *Puhajärven*, ja *Salon* pitäjissä sekä *Simon* kappelissa kussakin 1 koulu. Viimemainitun kunnan kansakoulu ja Rovaniemen tyttö-koulu, eli yhteensä 2 koulua, alkoivat vaikutuksensa tämän luku-vuoden kuluessa.

Vuonna 1873 on *Oulun* maa-seurakunnalle ja sitä ennen *Kemin* pitäjälle myönnetty valtio-apua, yhteensä 3 koululle, jotka myöskin syksystä 1873 ovat olleet vaikuttamassa, 1 edellisessä, 2 jälkimäisessä kunnassa.

Seuraavat 61 seurakuntaa eivät vielä ole tietääksemme ryhtyneet minkäänlaisiin toimiin kansa-koulujen perustamista varten: Kempeleen, Tyrnävän, Temmeksen, Lumijoen kappelit, Oulun, Muhoksen, Kiimingin, Iin, Kuusamon pitäjät, Oulun-Salon, Utajärven, Haukiputaan, Yläkiimingin, Kuivaniemen, Jokijärven kappelit, Kalajoen, Evijärven, Pyhäjoen, Siikajoen, Luodon pitäjät, Alavieskan, Ylivieskan, Raution, Oulaisten, Merijärven, Salon, Wihaunin, Revolahden, Paavolan, Ranttilan kappelit, Haapajärven, Pyhäjärven, Käräsen, Piippolan pitäjät, Reisjärven, Pulkkilan, Kestilän kappelit, Paltamon, Särjäsniemen, Hyrynsalmen, Suomussalmen, Sotkamon, Kuhmoniemen, Tervolan, Ala-Tornion, Karungin, Ylä-Tornion, Kemijärven, Kuolajärven pitäjät, Kajanin, Puolangan, Ristijärven, Turtolan, Kolarin kappelit, Muonioniskan, Sodankylän, Kittilän, Utsjoen pitäjät, Enontekiön ja Inarin kappelit.

Maamme 465 maa-seurakunnasta on siis *sadassakymmenessä* luku-vuoden ajalla ollut vakituksia kansakouluja. Näitten yhteen-luettu lukumäärä teki 182, joista oli ainoastaan 5 alempaa, eli vakituista pientenlasten-koulua; loput 177 olivat kaupunkien ylempäin kansakouluin vertaisia. Kansakoulujen koko lukumäärästä avattiin kolmekymmentä-yksi (31) tämän luku-vuoden kuluessa. — Kaksi lukuun otettua kuntaa ei nauttinut valtio-apua koulujansa varten, nimittäin Sortavala (Siitoin'in koulu) ja Mäntsälä (Ehnroos'in koulu).

Neljäkymmentä-neljä seurakuntaa, joissa luku-vuotena ei ole ollut koulua, on kuitenkin jo pyytänyt sellaisia varten valtio-apua, joka heille on myönnetty. 21 seurakunnalle mainituista lukumäärästä, myönnettiin v. 1873 tämä etu, ja sitä paitsi lisättiin samana vuonna valtio-apu 5 vanhemmalle koulu-kunnalle. — 18 kuntaan, joissa luku-vuotena ei ollut kansakoulua, perustettiin syksyllä 1873 yhteensä 23 koulua, ja kun tähän lisätään ne 6 koulua, jotka 6 vanhassa koulu-kunnassa on pantu toimeen samana syksynä, oli kansakoulut eneneet 1873-74 luku-vuoden alussa maa-seurakunnissa *yhdeksellä-kolmatta*.

Manituista koulu-kunnista oli 55:llä ainoastaan *yksi* koulu, 45:llä *kaksi*, 5:llä (Helsingin, Lohjan, Sippolan, Sortavalan, Joroisten, *kolme*, 4:llä (Orimattilan, Pernon, Wiipurin maa-seurakunnalla, Tohmajärven) *neljä* ja 1:llä (Leppävirtan) *kuusi* kansakoulua. Tähän lukuun luetaan myöskin ne muut alemmat vakituiset kansakoulut, joita ruuki-laitoksissa y. m. on pidetty valmistelevaisina kansakouluina.

Kysymyksessä-olevista maa-seurakunnista löytyy *kolmesataa-yksitoista*, jotka eivät vielä ole ryhtyneet minkäänlaisiin toimiin saadaksensa kansakouluja.

Seuraava vertaileva taulu osoittaa suhtaisuuden kuntien koko lukumäärän sekä niiden kuntien lukumäärän välillä, joissa on vakituisia kansa-kouluja, että myöskin kansa-koulujen lukumäärän viime kuluneena kolmena luku-vuotena.

Läänit.	Kaupungit.					Maaseurakunnat.								
	Kuntien koko lukumäärä.					Kuntain koko luku-määrä.								
	Koulukun- tien luku- määrä.	1870-71.	1871-72.	1872-73.	1870-71.	Koulu-kuntain lukumäärä.	1870-71.	1871-72.	1872-73.	Koulujen lukumäärä.	1871-72.	1872-73.		
Uudenmaan lääni	4	3	3	3	15	17	19	38	13	19	21	21	33	39
Turun ja Porin	6	1	2	4	2	6	19	118	2	5	9	3	6	13
Hämeenlinnan	2	1	1	2	2	3	6	49	16	20	24	26	30	33
Viipurin	5	1	1	3	2	4	10	55	9	11	15	19	25	30
Mikkelin	3	1	1	1	1	3	4	24	6	11	12	13	21	25
Kuopion	2	1	1	1	1	4	3	32	5	5	6	10	13	15
Wasaan	7	2	2	3	7	8	11	80	16	16	17	19	19	21
Oulun	4	1	1	1	2	2	2	69	3	5	6	3	5	7
Yhteensä	33	7	10	18	26	40	74	465	70	92	100	114	152	183

Seuraava taulun-tapainen luettelo osoittaa kuinka monelle ja missä määrässä jokaiselle eri kunnalle valtio-apua on myönnetty aina vuodesta 1861, jolloin ensimmäiset valtio-avut annettiin, 1873 vuoden loppuun asti.

Vuosi.	Kaupunkia.		Maaseurakuntia.		Yhteensä Markkaa.
	Luku-määrä valtion myön- tämää raha- määräystä.	Markkaa.	Luku-määrä valtion myön- tämää raha- määräystä.	Markkaa.	
V. 1861	—	—	2	700	700
" 1863	—	—	1	240	240
" 1864	—	—	2	1,100	1,100
" 1865	1	600	—	—	600
" 1866	—	—	6	4,000	4,000
" 1867	—	—	12	8,500	8,500
" 1868	1	1,000	18	11,760	12,760
" 1869	1	1,500	28	19,000	20,500
" 1870	4	10,000	41	29,900	39,900
" 1871	5	12,600	37	25,800	38,400
" 1872	12	25,600	24	14,600	40,200
" 1873	4	6,200	26	16,800	23,000
Yhteensä	28	57,500	197	132,400	189,900

Huom. Kun monelle seurakunnalle on enemmän kuin kerran valtio-apua myönnetty, tarkoittaa tämä yh-teen-luettu luku-määrä nim. 225, valtion vara-määräyk-

siä eikä apua saaneiden kuntien luku-määrää. Näitten seurakuntien luku-määrä on, kuten seuraavassa taulunmuotoisessa luettelossa lähemmin määrätään yhteensä 177, joista 125:llä, perustamainsa kansakoulujen kautta myöskin oli oikeus tänä lukuvuotena pyytää myönnettyjä valtion vara-määräyksiä.

III. Tauluntapainen katsahdus eri oloista lukuvuoden 1872—73 kuluessa toimessa olevissa kansakouluissa, johon katsahdukseen kumminkin täydellisyysden vuoksi on otettu kaikki nekin koulut, jolta varten vuoden 1873 loppuun on valtioapua myönnetty, ja toisaalta katsoen muutamia kansakouluja, jotka eivät nauti valtioapua, vaan jotka muissa suhteissa ovat tavallisten kansakoulujen kaltaiset.

Muist. 1. Merkillä * on ilmoitettu se opettajain tai opettajattarien lukumäärä, joka on käynyt seminarin läpi; kun tämä on sulkumerkkien sisällä, ilmoittaa numero sulkumerkin etupuolessa koko opettajain tai opettajattarien lukumäärän. Niissä kouluissa, jotka ovat yhteiset sekä pojille että tytöille, on yhteen-sitovalla viivalla oppilasten lukumäärän alla ilmoitettu, että poikia ja tyttöjä on yhteisesti ja samalla aikaa opetettu. Numerot opetus-aineitten riveissä ilmoittavat niiden koulujen lukumäärän, joissa mainittua ainetta on opetettu.

Muist. 2. Erilajisten kouluhuoneitten lukumäärää ei laisinkaan ole voitu yhteenlaskea, syystä että tiedot niistä ovat olleet osaksi vaillinaisia, osaksi eri perustuksilla annettuja. Niissä monissa kouluissa, joissa asianomaiset eivät ole lähemmin ilmoittaneet oppilasten koulun-käynnistä, on kaupungeissa ja tehdas-seurakunnissa koko oppilaiden lukumäärä mainittu ensimmäisessä kolmesta tähän kuuluvasta rivistä, sekä maaseurakunnissa tasan jaettu kaikkien kolmen rivin välillä.

A) Kaupunkien kansakoulut.

Lääni. Kaupunki.	Myönnetty valtioapu.		Vakinaisia kouluja.					Koulu- huoneet.	Opettajat.		Oppilaiden lukumäärä.					Luokkia tai osastoja.	Lukuvuoden viikkohen- nää.	Opetus-aineet. (Kansakoulu-sääntö §§ 106, 107.)														Muistutuksia.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
			Ylempiä.		Alempia.	Opetus- kielenä.					Lukuvuoden kuluessa vastaan- otetut.		Koulussa käy- neet.					Uskonnon-opia.	Äitinkielen luke- mista.	Kirjoitusta.	Maantiedettä.	Historiaa.	Lu'nn laakua.	Geometrisiä muoto-opia.	Luonnontiedettä.	Piirustusta.	Laulua.	Voimistelua.	Käsi-työtä.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	Aika.	Markkaa.	Pojia- kouluja.	Tyttö- kouluja.		Sekä poikia että tyttöjä varten.	Suomi.				Ruotsi.	Suomi ja ruotsi.	Onat.	Hyvätyt.	Opettajia.															Opettajat- taita	Pojia.		Tytöitä.	Yhteen.	Koko luku- vuoden.	Vähempi kuin 4 kouluk- kunta.	Enempi kuin 4 koulukunta.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
Uudenmaan lääni.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														

[illegible]

B) Kansakoulut maaseuduilla.

[illegible]

[illegible]

Lääni, Seurakunta Koulupiiri.	Myönnetty valtioapu.		Vakinaisia kouluja.					Koulu- huoneet	Opettajat.		Oppilaiden lukumäärä.						Luokkia tai osastoja.	Viikkojen määrä luku- vuodessa.	Opetus-aineet. (Kansakoulu-sääntö § 121.)													Muistutuksia.
			Ylempiä.		Alen- pia. että tyttöjä varten.	Opetus- kielenä.					Lukuvuoden kuluessa vastaan- otetut.		Koulussa käy- neet.						Uskonnon-oppi.	Äitinkielen luke- mistä.	Kirjoitusta.	Maantiedettä.	Historiaa.	Lu'un laskua.	Geometrisiä muoto-oppia.	Luonnontiedettä.	Piirustusta.	Laulua.	Voimistelu.	Käsityötä.		
	Aika.	Markkaa.	Poika- kouluja.	Tyttö- kouluja.		Suomi.	Ruotsi.	Suomi ja ruotsi.	Onat.	Hyvätyt.	Opettaja.	Opettajat- taria.	Poika.	Tytöitä.	Yhteen.	Koko vuoden.	Vähempi kuin 4 kuuk. Enempi kuin 4 kuukautta.															
Kalvolan pitäjäs	18 1/2 71	600		1		1			1	1		40	18	58	28	17	13	1	32	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Syksyllä 1872 on pienten lasten koulua pidetty 4 viikkoa. Muutamat seudun naiset ovat ohjanneet tyttöjen opettamista käsi-töissä.	
Kangasalan pitäjäs . . .	18 3/4 72 18 2/2 70	600 400	1	1		1			1	1		47	24	71		62	9	2	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Poika-koulu avattiin syksyllä 1873; tyttökoulua ei ole vielä avattu.	
Koskisten kappeli	18 3/4 73	(1,000)																													Poika-koulu avattiin syksyllä 1873. Avattu syksyllä 1873.	
Kärkölan kappeli	18 3/4 73	(600)																														
Lammen pitäjäs	18 3/4 72	(1,000)																														
Lempälän pitäjäs	18 3/4 73	(600)																														
Lopen pitäjäs	18 3/4 67	1,000		1		1			1	1*		23	30	53	34	13	6	2	32	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Avattu syksyllä 1873.	
Luopioisten kappeli . . .	18 1/2 70	(400)																														
Nastolan pitäjäs Koiskalan koulupiiri	18 1/2 72	400		1		1			1		1*	15	13	28	10	9	9	2	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Avattu syksyllä 1873.	
Sipuran	18 3/4 73	(600)																													Syksyllä 1873 avattiin poika-koulu Sipuran koulu- lupirissä.	
Orihveden pitäjäs	18 3/4 70	(600)		1		1			1	1		19	25	44	12	30	2	2	37	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Padasjoen pitäjäs . . .	18 3/4 68	600 (400)		1		1			1	1*		26	6	32	11	11	10	2	29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Tyttökoulu, joka opettajattaren puutteesta ei koko lukuvuotena ole ollut toimessa, avattiin jälleen syksyllä 1873.	
Ruoveden pitäjäs	18 3/4 64 18 3/4 70	600 600		1		1			1	1*		32	28	60	22	20	18	2	28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sääksmäen pitäjäs	18 3/4 68 18 3/4 73	600 (400)		1		1			1	1		29	29	58	20	19	19	3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Tammelän pitäjäs	18 3/4 66 18 3/4 68	600 400	1			1			1	1*		30		60	40	10	10	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Erityistä tyttökoulua ei ole vielä voitu avata.	
Teiskon kappeli	18 3/4 69	600		1		1			1	1*		9	4	13	5	4	4	1	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Syyslukukaudella 1873 on koulussa käynyt 36 oppilasta.	
Tottjärven kappeli	18 1/2 71	600		1		1			1	1		30	16	46		46	1	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Avattiin vasta 1/4 73.	
Tuulosten kappeli	18 1/2 69	600		1		1			1	1		36	26	62	26	8	28	1	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Tyrvännön kappeli	18 1/2 71	600		1		1			1	1		24	16	40	18	10	12	2	23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Urdialan pitäjäs	18 1/2 67	1,000	1	1		1			1	1	1*	23		39	32	7		2	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Wanajan pitäjäs	18 3/4 66	600		1		1			1	1*		40	26	66	32	24	10	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Yhteen		24,200	8	7	17	1	33			23 (13*)	10 (6*)	694	497	1,191	526	361	304	63		33	33	33	31	25	33	10	27	19	31	21	23	
Wiipurin lääni.																																
Antrean pitäjäs	18 1/2 69	(400)																													Ollut suljettuna ensin. opettajattaren kuoltua. Moni on ollut koulusta poissa syksyllä ja ke- vällä erittäinkin pojista, syystä, että heitä on käy- tetty meri-palveluksessa ja paimenina.	
Koiviston pitäjäs	18 3/4 70	1,000	1	1		1			1	1*		51	27	78	16	25	37	2	35	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Hiitolan pitäjäs	18 1/2 71	1,000	1	1		1			1	1*		21	24	45	35	10		1	38	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Impilahden pitäjäs	18 3/4 70	1,000	1	1		1			1	1*		45	24	69	46	20	3	2	35	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Johanneksen pitäjäs, Uuraansalmen koulu	18 1/2 68	400			1	1			1		2 (1*)	29	26	55	36	16	3	4	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Jääskisten pitäjäs	18 3/4 72	600	1			1			1	1		34		34	12	11	11	2	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Kirvuksen pitäjäs	18 3/4 72	(1,000)																													Ei poika- eikä tyttökoulu vielä ole käynyt vai- kuttamaan.	
Kivennavan pitäjäs . . .	18 3/4 73	(400)																													Ei ole vielä avattu.	
Kurkijoen pitäjäs	18 3/4 70	1,000	1	1		1			1	1*		29	20	49	40	4	5	2	32	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Kymin pitäjäs	18 3/4 71	(600)																														
Luumäen pitäjäs	18 3/4 71	600	1			1			1	1		32		32	18	14		2	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Uudenkirkon pitäjäs . . .	18 3/4 73	(1,000)																														
Ruskealan pitäjäs	18 3/4 72	600		1		1			1	1		34	14	48	16	16	16	1	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Räisälän pitäjäs	18 1/2 72	1,000	1	1		1			1	1*		13	13	26	9	9	8	1	29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Sippolan pitäjäs, Kirkonkylän piiri	18 1/2 61 18 3/4 67 18 3/4 71	200 400 400	1			1			1	1*		70	35					3	28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Saveron tehdas	18 3/4 72	400		1		1			1	1		24	25					2	35	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Walkealan pitäjäs	18 3/4 70	1,000	1	1		1			1	1*		33	33	66	32	17	17	2	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Wederlahti	18 3/4 61 18 3/4 67 18 3/4 68 18 1/2 70	500 100 400 600	1	1		1			1	2*		61	26	87	73	7	7	2	35	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Wekkalahden pitäjäs . . .	18 3/4 71	1,000	1	1		1			1	1*		65	42	107	65	30	12	2	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Pienten lasten k. syksyllä ja keväällä 9 viikkoa.

Wiipurin maaseurak. Tervajoen ja Rasalah- den kylät.	18 ½ 69	600		1	1			2	1		26 16	11 8	61	21	20	20	2	33	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Koulua on, kuten ennenkin, pidetty 4 päivää viikossa Tervajoella ja 2 päivää Rasalahdella.
Kylliälän, köyhien ja orpo-lasten Kasva- tus-laitos. (Wiipurin pitäjäs.)	(1831)	(Osittain lahjoite tuilla osittain yhteisillä varoilla ylöspi- detty.)	1	1	1	1		1	1*		23 5	14 6	48	43	3	2	2 1	36 36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Ainoastaan 6 suuremmista ja 2 pienemmistä lapsista ovat olleet eksterniä; muut interninä, joilla vuoden pitkää on kotonsa laitoksessa. — Laitoksen hävittäneen tulipalon tähden ovat huoneet vuoden kuluessa olleet hyörrättyt; uudet ovat rakennetut.
J. Siitoisen kansakoulu (Sortavalan pitäjäs, Kymölän talo.)	(Yksityinen)	lahjoitus.)	1	1	1	1		1	3 (2*)		67 37	12	116	106	6	4	4 2	36 36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Oppilaat ovat olleet: a) uskontonsa puolesta: 10 kreikkalais-ka- tholista, muut lutherilaisia. b) kotopaikkansa puolesta: 104 Sortava- lasta, sekä muuan kustakin seuraavasta seurakun- nasta: Impilahti, Jaakkima, Kesälahti, Kiides, Pa- rikkala, Ruskeala, Salmis, Suojärvi, Uukuniemi.
Yhteen		16,200	13	11	4	2	30		18 (13*)	16 (12*)	678	397	1,075	642	262	171	62		30	30	30	27	22	30	7	19	16	29	14	26				
Mikkelin lääni.																																		
Hartolan pitäjäs . . .	18 ¾ 71	1,000	1	1			1	1*		1*	51	32	83	18	29	36	2	34	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	Jo toimessa olevat kaksi koulua ovat Apajan- lahden maatillalla; uudet asetetaan Kalloniemelle.	
Hirvensalmen pitäjäs	18 ¾ 66 18 ¾ 67 18 ¼ 73	600 400 (1,000)	1	1			1	1		1	67	45	112	33	36	43	1	34 1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		
Juvan pitäjäs	18 ¾ 69	1,000	1	1			1	1*		1	27	25	52	52			2	34	1	1	1	1	1	1					1	1	1	1		
Joroisten pitäjäs . . .	18 ⅝ 70	400	1	1			1	1*		1*	24	25	80	58	14	8	3	38	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		
Huntokosen tehdas	18 ¾ 70 18 ¼ 70	600 400	1	1			1	1	2	1*	18	13					3	38	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	Ylemmän koulun opettaja ja opettajat ovat opettaneet alemman koulun lapsia, poikia ja tyt- töjä erittäin.	
Joutsan pitäjäs	18 ⅝ 69	1,000	1	1			1	1*		1	41	32	73	32	16	25	2	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Kangasniemen pitäjäs	18 ¼ 67	1,000	1	1			1	1		1	35	29	64	31	4	29	2	29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Ristiinan pitäjäs . . .	18 ¼ 68	1,000	1	1			1	1*		1	20	24	44	8	15	21	1	34 1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	
Leivonmäen kappeli . .	18 ½ 69	(1,000)	1	1			1	1*		1	27	25	52	52			2	32	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		
Mickkelin maaseurak.	18 ¼ 69	1,000	1	1			1	1*		1							1	32	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		
Suonsaaren köyhäin- huone	18 ½ 71	600	1	1			1	1		1	69	32	101	23	23	23	1	35	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		
Mäntyharjun pitäjäs .	18 ¼ 70	1,000	1	1			1	1		1	42	32					2	17	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		
Pieksamäen pitäjäs . .	18 ¼ 71	1,000	1	1			1	1*		1*	25	46	88	30	29	29	1	30	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		
Rantasalmen pitäjäs .	18 ½ 72	1,000	1	1			1	1*		1*	30	15	40	16	7	2	1	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sysmän pitäjäs	18 ½ 70	1,000	1	1			1	1*		1*	30	30	60	22	22	16	1	35	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Yhteen		15,000	12	12		1	25		12 (9*)	12 (7*)	476	373	849	390	209	250	37		25	25	25	24	17	25	4	17	12	24	18	20				
Kuopion lääni.																																		
Karttulan kappeli, Souran tehdas	18 ¾ 72	400		1			1			1	15	15	30	30			1	36	1	1	1	1	1	1		1								
Kiteen pitäjäs	18 ¾ 68	1,000	1	1			1	1		1	30	30	60	20	20	29	1	36	1	1	1	1	1	1		1				1		1		
Kontiolahden pitäjäs . .	18 ½ 69	600		1			1	1*			33	15	48	16	16	16	2	36	1	1	1	1	1	1	1									
Kuopion maaseurak. . .	18 ½ 73	(1,000)	1	1			1	1*																										
Kuusjärven kappeli . .	18 ¾ 73	(600)	1	1			1	1*																										
Leppävirran pitäjäs . .	18 ¼ 69	600	1	1			1	1*		1*	40	19	59	20	20	19	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sorsankosken saha . .	18 ½ 72	400		1			1	1*		1*	20	19	39	39			3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sorsankosken saha . .	18 ¾ 71	600		1			1	1*		1*	20	19	39	39			3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Yhteen		15,000	12	12		1	25		12 (9*)	12 (7*)	476	373	849	390	209	250	37		25	25	25	24	17	25	4	17	12	24	18	20				
Kuopion lääni.																																		
Karttulan kappeli, Souran tehdas	18 ¾ 72	400		1			1			1	15	15	30	30			1	36	1	1	1	1	1	1		1								
Kiteen pitäjäs	18 ¾ 68	1,000	1	1			1	1		1	30	30	60	20	20	29	1	36	1	1	1	1	1	1		1				1		1		
Kontiolahden pitäjäs . .	18 ½ 69	600		1			1	1*			33	15	48	16	16	16	2	36	1	1	1	1	1	1	1									
Kuopion maaseurak. . .	18 ½ 73	(1,000)	1	1			1	1*																										
Kuusjärven kappeli . .	18 ¾ 73	(600)	1	1			1	1*																										
Leppävirran pitäjäs . .	18 ¼ 69	600	1	1			1	1*		1*	40	19	59	20	20	19	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sorsankosken saha . .	18 ¾ 71	600		1			1	1*		1*	20	19	39	39			3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Yhteen		15,000	12	12		1	25		12 (9*)	12 (7*)	476	373	849	390	209	250	37		25	25	25	24	17	25	4	17	12	24	18	20				
Kuopion lääni.																																		
Karttulan kappeli, Souran tehdas	18 ¾ 72	400		1			1			1	15	15	30	30			1	36	1	1	1	1	1	1		1								
Kiteen pitäjäs	18 ¾ 68	1,000	1	1			1	1		1	30	30	60	20	20	29	1	36	1	1	1	1	1	1		1				1		1		
Kontiolahden pitäjäs . .	18 ½ 69	600		1			1	1*			33	15	48	16	16	16	2	36	1	1	1	1	1	1	1									
Kuopion maaseurak. . .	18 ½ 73	(1,000)	1	1			1	1*																										
Kuusjärven kappeli . .	18 ¾ 73	(600)	1	1			1	1*																										
Leppävirran pitäjäs . .	18 ¼ 69	600	1	1			1	1*		1*	40	19	59	20	20	19	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sorsankosken saha . .	18 ¾ 71	600		1			1	1*		1*	20	19	39	39			3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Yhteen		15,000	12	12		1	25		12 (9*)	12 (7*)	476	373	849	390	209	250	37		25	25	25	24	17	25	4	17	12	24	18	20				
Kuopion lääni.																																		
Karttulan kappeli, Souran tehdas	18 ¾ 72	400		1			1			1	15	15	30	30			1	36	1	1	1	1	1	1		1								
Kiteen pitäjäs	18 ¾ 68	1,000	1	1			1	1		1	30	30	60	20	20	29	1	36	1	1	1	1	1	1		1				1		1		
Kontiolahden pitäjäs . .	18 ½ 69	600		1			1	1*			33	15	48	16	16	16	2	36	1	1	1	1	1	1	1									
Kuopion maaseurak. . .	18 ½ 73	(1,000)	1	1			1	1*																										
Kuusjärven kappeli . .	18 ¾ 73	(600)	1	1			1	1*																										
Leppävirran pitäjäs . .	18 ¼ 69	600	1	1			1	1*		1*	40	19	59	20	20	19	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Sorsankosken saha . .	18 ¾ 71	600		1			1	1*		1*	20	19	39	39			3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Yhteen		15,000	12	12		1	25		12 (9*)	12 (7*)	476	373	849	390	209	250	37		25	25	25	24</												

Lääni, Seurakunta, Koulupiiri.	Myönnetty valtioapu.		Vakinaisia kouluja.					Koulu- huoneet.	Opettajat.		Oppilaiden lukumäärä.					Opetus-aineet. (Kansakoulu-sääntö § 121.)											Muistutuksia.						
			Ylempiä.		Alempi. Seka poikia että tyttöjä varten.	Suomi.	Ruotsi.				Suomi ja ruotsi.	Lukuvuoden kuluessa vastaan- otetut.		Koulussa käy- neet.			Uskonon-opia.	Ainikkeen luke- mista.	Kirjoitusta.	Maantiedettä.	Historiaa.	Luonon- tiedettä.	Geometrisiä muoto-opia.	Laulua.	Voimistelua.	Käsi-työtä.							
	Aika.	Markkaa.	Polka- koulu.	Tyttö- koulu.								Polka.	Tytöitä.	Yhteen.	Koko luku- vuoden.	Vähempi kuin 4 kuuk. Enempi kuin 4 kuukautta												Luokkia tai osastoja.	Lukuvuoden viikkojen määrä.	1	2	3	4
Warkauden tehdas.	18 1/2 67	1,000	1	1		1			2	1	39	38	116	111	4	1	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Ylempien koulujen opettaja ja opettajatar ovat yhdessä hoitaneet, kukin osaansa, opettamista alemmassakin.	
Liperin pitäjäs	18 1/2 69	400			1	1			1*		20	19	41	14	14	13	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Apulais-opettajatar on opettanut tyttöjä käsitöissä.	
Nilsin pitäjäs, Juvankosken tehdas .	18 1/2 73	(600)																														Ei tietoja, onko avattu.	
Pielisjärven pitäjäs . .	18 1/2 71	(1,000)							1*		25	36	61	34	25	2	2	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Koulut avatut syksyllä 1873.	
Tohmajärven pitäjäs . .	18 1/2 71	1,000	1	1		1			1*	1*								34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Tohmajärven pitäjäs . .	18 1/2 71	1,000	1	1		1			1*	1*	65	40	105	70	22	13	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Wärtsilän tehdas . . .	18 1/2 71	1,000	1	1		1			1*	1*								36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Yhteen		11,000	5	5	4	1	15			9 (7*)	6 (4*)	313	246	559	354	121	84	25	15	15	15	14	13	15	8	13	7	14	10	11			
Waasan lääni.																																	
Alahärmän pitäjäs . . .	18 1/2 69	600			1	1			1*		60	16	76	30	18	28	3	26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Kansan suosio koulua kohtaan näkyy siitäkin, että uutta kouluhuonetta rakennetaan, että opettajan palkkaa on lisätty, ja että oppilasten lukumäärä alituisesti enenee. Pienten lasten koulua on pidetty syksyllä ja keväällä.	
Alavuden pitäjäs . . .	18 1/2 68	600			1	1			1*		22	6	28	22	6		2	32	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Pienten lasten koulua ei täällä ole pidetty ainoastaan syksyllä ja keväällä, vaan myös tammikuun kuluessa, yhteensä 8 viikkoa 128 oppilaan kanssa.	
Alavuden pitäjäs . . .	18 1/2 73	(400)																															Erityinen koulu tyttöjä varten avattiin syksyllä 1873.
Kokkolan pitäjäs	18 1/2 69	400			1		1		1		42	22	64	52	10	2	3	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Ilmajoen pitäjäs	18 1/2 69	600			1		1		1*	1	47	27	74		26	48	2	32	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Jurvan pitäjäs	18 1/2 71	(600)																															
Karstulan pitäjäs	18 1/2 69	(600)																															
Kauhavan pitäjäs	18 1/2 73	(600)																															
Keurun pitäjäs	18 1/2 69	1,000	1			1			1*		30	30	60	20	20	20	3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Keurun pitäjäs	18 1/2 73	(400)			1																												
Mäntän saha	18 1/2 73	(600)																															
Kivijärven pitäjäs . . .	18 1/2 73	(600)																															
Kruunupyö pitäjäs . . .	18 1/2 69	(600)	1						1		66		66	33	17	16	2	38	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Laihelan pitäjäs	18 1/2 67	(600)																															
Laihelan pitäjäs	18 1/2 71	600			1		1		1*		47	25	72	30	25	17	3	28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Lappajärven pitäjäs . . .	18 1/2 72	600			1		1		1*		25	19	44	15	15	14	1	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Lapuan pitäjäs	18 1/2 69	600			1		1		1*		30	16	46	34	8	4	2	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Laukaan pitäjäs	18 1/2 70	1,000	1	1		1			1*	1	22	21	43	19	23	1	1	35	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Laukaan pitäjäs	18 1/2 70	1,000	1	1		1			1*	1	22	21	43	19	23	1	1	35	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Wähän-kyrön pitäjäs . .	18 1/2 63	240			1		1		1		59	24	83	74		9	2	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Wähän-kyrön pitäjäs . .	18 1/2 68	360			1		1		1																								
Lohtajan pitäjäs	18 1/2 70	400			1		1		1		28	32	60	20	9	31	3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Lohtajan pitäjäs	18 1/2 70	400			1		1		1		28	32	60	20	9	31	3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Wälivirren koulupiiri	18 1/2 71	(600)																															
Multian kappeli	18 1/2 71	600	1				1		1		25		25	9	8	8	2	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Munsalan pitäjäs	18 1/2 64	600			1		1		1		52	14	66	15	28	23	2	28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Munsalan pitäjäs	18 1/2 64	600			1		1		1		52	14	66	15	28	23	2	28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Saarijärven pitäjäs . . .	18 1/2 69	600			1		1		1		25	14	39	19	6	14	3	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Saarijärven pitäjäs . . .	18 1/2 69	600			1		1		1		25	14	39	19	6	14	3	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Konginkankaan koulup.	18 1/2 67	600			1		1		1*		45	30	75	25	25	25	3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Konginkankaan koulup.	18 1/2 67	600			1		1		1*		45	30	75	25	25	25	3	36	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Pykkönmäen koulupiiri	18 1/2 68	(600)																															

